

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám: 164

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér

Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 8

A német példa.

Németországban direktorium alakult az árak letörésére, az élet olcsóbbá tételére. Németországban alkotmányos uton, de forradalmi eszközökkel, a kérelhetetlenség és kíméletlenség jelszavával fogtak hozzá a konjunktúra emlékéirainak lefaragásához. Legyen olcsóbb a kenyér, legyen olcsóbb a hus, legyen olcsóbb a lakás, a mindennapi élet, — ez a törekvés vezeti elhatározásban bátor és cselekvéstől vissza nem riadó tevékenységében a drágaság ellen küzdő direktoriumot. S a direktorium nemcsak irányát szab és nemcsak véleményez, a direktorium nemcsak anketéket tart s nemcsak javaslatot tesz, hanem intézkedik, cselekszik, elhatároz és végrehajt, szóval lényegében és formájában a legszögesebb ellentétben van a mi takarékosági bizottságunkkal.

Többet fogyasztani és olcsóbban termelni, — ez lett legújabb vezényszava a világ gazdaságnak, legújabb terápiája a nagybeteg gazdasági rendnek. De többet fogyasztani csak akkor lehet, ha a megcsökkent keresetből, az összezsugorodott munkabérből, a töredékjövdelemből nem annyit, de többet lehet vásárolni, mint amennyit jobb időkben több pénzért lehetett vásárolni. Viszont olcsóbban termelni is csak akkor lehet, ha a munkás és vállalkozó azt az életstandardot, amit el kell érnie, sokkal kevesebb pénzgyűréssel és sokkal kevesebb munkanappal tudja a maga számára biztosítani.

A német példa arra int: tegyük olcsóbbá az árakat. A magyar példa kézből megkontrázza az árak letörésének s az élet olcsóbbá tételének német koncepcióját s a világválság jelenségeivel a kis magyar szigetben úgy száll szembe, hogy még a közszolgáltatások díjait is felemeli.

Hányszor hallottuk, hogy a mai gazdasági válság világhatalom, amiért nem lehet a maga személyében, vagy a maga politikájában senkit sem felelősségre vonni. Ha a válság világhatalom is, a mi kötelességünk nem az, hogy ennek a világhatalomnak hatását fokozzuk, hanem az, hogy enyhítsük, lokalizáljuk, igyekezzünk minél észrevehetőbbé tenni.

Németországban direktorium működik az árak letörésére s az élet olcsóbbá tételére, nálunk pedig a pékerekre bizzák a kenyérrák leszállítását s a hus csak akkor lesz olcsóbb, ha a hiszparosok leszállítják az árakat. De azt mondjuk: még ez is helyes lenne, még ez a szertelen gazdasági liberalizmus is segítene valamit a gazdasági élet guzbakötöttsége idején, ha nem drágítanák meg a kereskedő rezsijét, nem bénítanak meg ezzel a drágítással a kereskedő tevékenységét, az iparosnak a fogyasztóval való érintkezését, nem nehezítik meg mesterségesen a forgalmat, nem állnának oda vámszedőként az iparos és megrendelője, a kereskedő és vevője közé. Mert a postai díjszabás emelése voltaképpen egy belső vám vonal a fogyasztó és termelő, a megrendelő és iparos, a kereskedő s vevője és eladója között. Ha tizenkét fillért kell fizetnem azért, hogy egy kiló kenyeret, vagy egy kiló zsírt hazaküldsek, akkor vagy az elárulástól kell annyit kedvezményt nyújtani az eddigieken felül, hogy viseljem a megrendelés költségét, vagy nekem kell kevesebbet szolgáltatnom. Mert most ide áll az államhatalom és tizenkét fillér

vámot szed minden telefonon történő kérdés-közlés, minden telefonon tett értesítés után. S ime az eredmény: az egy városban lakó kereskedő és vásárló sem érintkezhet egymással vámentesen az üzletben, vagy irodán kívül.

Németország letöri az árakat, mi pedig letöriük a kereskedőket, letöriük az ipart, — ez a különbség a magyar élet s a német áfium között. S ennek a különbségnek terhe alatt roskad össze a világválság sulya alatt amugy is görnyedő magyar termelés.

Népszámlálási értekezlet volt tegnap a városházán.

Baja város területét 42 népszámlálási körzetre osztották fel. Röpcédulákon oktatja ki a városi hatóság a város közönségét a népszámlálási tudnivalókról. — December 12-én újabb népszámlálási értekezlet lesz a városi székházban.

Jelentette már a Független Magyar-ság, hogy szerdán a népszámlálás előkészítése ügyében érkeztél volt a városháza közgyűlési termében. Az értekezleten megjelent dr. Tantos Gyula bajaszentistváni esperesplébános, Böhm Jenő kiscsávolyi plébános, megjelentek még Brunovszky Rezső címz. főigazgató, a tanítóképzőintézet igazgatója, Legányi Dezső f. felső keresk. iskola igazgató, dr. Oswald József kir. tanfelügyelő, Heckenshoffer Lázár polgári f. iskolai igazgató, dr. Bartók Egyed ciszterci reálgimnáziumi tanár, Flora Sándor tanítóképző tanár, Vágó Rezső, a tanonciskola igazgatója és az elemi iskolai igazgatók és tanítók.

Az értekezleten dr. Vojnics Ferenc polgármester avval kezdte a népszámlálás ismertetését, hogy az idén először eltérnek a régi szokástól s nem a tanítókkal, tanárokkal végeztetik a népszámlálást, hanem fontos szociális szempontok miatt szellemi szűkségmunkásokkal. A nagyhorderejű kérdés precíz megoldása érdekében azonban nem nélkülözhetik a tanerők kipróbált munkarejét sem. Ezután dr. Vojnics Ferenc polgármester egy órán át fejtegette a népszámlálási tudnivalóit s hogy milyen szempontokat kell szem előtt tartani az összeírás során. Fontos nemzeti érdek és városi feladat fűződik ezen statisztikai adatok pontos-ságához és megbízhatóságához. Az összeírásnál nem kell senkinek sem etől tartania, hogy az összeírás adó miatt történik s éppen ezért a lakosságot fel kell világosítani arról, hogy már csak amiatt is, mert ebből senkire semminemű hátrány nem származik, mindenki a legpontosabb adatokat mondja be. Az a fontos, hogy az adatfelvétel mindenkinél abszolút hű képet tárjon elő és semmi ilyen irányban se legyen torzított. Minden összeíró az igazságot keresse: mindegy az, hogy a nemzetiségi eredet, vagy az anyanyelv kérdésénél milyen adatot vall be az illető: a fő, hogy az igaz legyen. Nem sokat az sem, hogy német, vagy bunyevác ajkunak vallja magát az illető. A fő az igazság, a valóság, a tényleges állapot. Az anyanyelv megállapításánál az a fontos, hogy milyen nyelven társalognak otthon. Nem azon van a hangsúly, hogy milyen nyelven beszél az anya, hanem milyen nyelven érintkeznek otthon a családtagok, melyik nyelvet használja legszívesebben az illető összeíró: szóval mit vall anyanyelvének.

Dr. Tantos Gyula szerint nem az anyanyelvre kell fektetni a hangsúlyt, mert így könnyen félreértés támadhat, hanem arra, hogy mi a családi nyelv: milyen nyelven beszélnek otthon legszívesebben és leggyakrabban a családtagok.

Dr. Vojnics Ferenc polgármester rámutatott még arra is, hogy az összeírás sokfelé bizonyosan akadályokkal fog járni, az összeírandó nem lesz otthon, nem áll azonnal rendelkezésre, akadékoskodik, vagy bakafantoskodik. A jó helyzetképfelvétel miatt azonban sok mindent le kell nyelni az összeíróknak s ugyanakkor rá kell mutatni arra a fevilágosítás eszközeivel, hogy mi a cél, hogy így helyes mederbe terelődjen a reális adatgyűjtés. Annak sincs semmi értelme, hogy valaki hiúságból többnek tűntesse fel magát, mint ami. Céltalan az, hogy valaki 3-4 nyelv birását valjha be, amikor esetleg alig könyit ahhoz. A polgármester élesen, hangsúlyozottan hirdeti, hogy az igazság és a tényleges helyzet a fontos. A kérdések igen pontosak és nagy latitúd között mozognak. Más az értelmiségi fok és más az, hogy mi az illető foglalkozása jelenleg. A válaszoknak precíznek kell lenniük. Így például nem elég, ha valaki azt mondja, hogy ő közműves, mert az illető lehet őnál, vagy alkalmazott, lehet közművesmester, közművessegéd és közművesinas. Inkább egész mondattal kell válaszolni, mint egy szóval, hogy az összeíró így könnyebben kihámozhassa a valóságot.

Ezután az egyes iskolák igazgatói szölktek a kérdéshöz, mint Legányi Dezső, Heckenshoffer Lázár stb. Birinyi József igazgató bejelentette, hogy a szülői értekezleteken minden iskola legközelebb a népszámlálási tudnivalókat fogja ecsetelni, hogy kioktassák a szülőket a tudnivalókról. Dr. Tantos Gyula szentistváni plébános ugyanezt ígerte a szentistváni téli gazdasági iskolában keresetül vinni. Együttal kérte, hogy a növendékek előtti reális szemléltetés végett minden iskola rendelkezésére már most előre bocsássonak egy-egy összeíró-lapot, hogy azon gyakorlatilag és szemléltetőleg mutassák be a növendékeknek, hogy mi a fontos.

Dr. Bartók Egyed bejelentette dr. Tordai Ányos igazgató megbízásából, hogy vállalkoznak ezt a felvilágosító munkát. Sőt a karácsonyi szünet előtt minden tanulóval előre elkészítik a lehető legpontosabb adatgyűjtést és felvételt az intézethez eljuttatandó számláló lapokon.

Vágó Rezső azt reméli, hogy a tanonciskolában végzendő ilyen irányú felvilágosító munka után csakugyan rá lehetne terelni az iparosság figyelmét ezen kérdéss fontosságára, de mindenesetre el lehet érni azt, hogy a népszámlálás pontosságát és az egyes kérdésekre adandó pontos feleletek ügyét kiviszik a tanoncok a műhelybe és a családi házba.

Dr. Vojnics Ferenc polgármester nagy horderejűnek deklarálta ezt a

munkát, amelytől a népszámlálás során a helyszíni adatok felvételének megkönnyítését reméli.

A szentistváni iskolaigazgató bejelentette, hogy a szentistváni tantestületen kívül a Szentistváni Levente Egyesület tagjait is alaposan kioktatják a népszámlálási tudnivalókról. Ugyanezt kellene tenni a bajai levente egyesületekben is.

Dr. Vojnics Ferenc polgármester utalt arra, hogy az 1930. december 31-iki éjféli állapot az irányadó. Ha valaki december 31-ikén éjféli előtt hal meg, azt nem kell felvenni a népszámlálás során, viszont ha valaki 1930. december 31-én éjféli után született, azt sem kell felvenni a népszámlálás-kor.

Végül még dr. Madarász Lajos aljegyző tárt néhány praktikus szempontot az értekezlet elé, miközben beszélt, hogy mily nagy nehézségekkel kell megközelíteni a népszámlálók megküzdeniök, mert a napokban beszélt egy uriaszonnal, aki nem tudta megmondani a saját születési és házasságkötési évét sem. Ilyen esetekben ott van kiegészítő eszközül a jeggyűrű, az imakönyi bejegyzés, a keresztlevél, a házassági levél stb., amiket az illetők mind előre nézzenek át, hogy a népszámlálók azonnal megadhassák a pontos választ.

Dr. Vojnics Ferenc polgármester végül arról szölk, hogy mindenki a társaságokban minél többet beszéljen a népszámlálásról, hogy minél helyesebb fogalmat nyerjen arról minél több lakos. A propagandának igen nagy jelentősége van ennek a kérdésnek helyes megoldásánál.

Ugy értesülünk, hogy a város a népszámlálás megkezdése előtt röpcédulákon fogja a közönséget kioktatni a népszámlálási tudnivalókról.

December 12-én újabb ilyen népszámlálási értekezletet tart a város.

A városi főjegyzői hivatal elvégezte a városnak népszámlálási körzetekre való beosztási tervzetét. Egyelőre 42 körzetre osztották fel a várost, de lehet, hogy 44 körzetre fogják felosztani. Ez pedig azt jelenti, hogy a város erre a 10 napra, amíg a népszámlálás tart, 42, esetleg 44 összeíró és 10 központi felülvizsgálót fog alkalmazni.

Megkezdtek az 1931. évi forgalmiadóátalány kivetések kézbesítését.

A forgalmi adó fizetésére kötelezett iparosok forgalmi adójukat tudvalevően átalányban kötelesek leróni. Az illetékes forgalmi adóhivatal az átalányt évenként állapítja meg. A napokban a forgalmi adóhivatalok megkezdtek a fizetési meghagyások kézbesítését, melyek az 1931. évi forgalmi adóátalány megállapításokat tartalmazzák. A fizetési meghagyások legtöbbje az 1931. évre is változatlanul meghagyja, illetőleg fenntartja az előző évben lerótt forgalmi adóátalányt. A fenntartást elrendelő forgalmi adóhivatalok arra hivatkoznak, hogy az iparos üzleti viszonyaiban jelentősebb változás nem fordult elő s így az átalány változatlan fenntartását kellett előírni. Az iparosság körében tulzottnak mondják a kivetést és lehetetlennek tartják, hogy az adóhivatalok vezetői ne tudnák azt, hogy a mai gazdasági viszonyok között a kisiparosság nem éri el azt a forgalmat, amit elért egy, vagy külö-

nősen két év előtt.

Értesülésünk szerint bizonyosra vehető a régebbi kijelentésekből, hogy január 2-án minden egyes iparos sietni

fog felmondani a forgalmi adóátalányt és új pauszát megállapítását fogja kérni a változott viszonyokra való tekintettel.

A jövő hét végén nyílik meg a bajai népkonyha.

Jelentettük már, hogy a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének bajai csoportjába tömörült asszonytársadalom hosszú és őnzetlen fáradságának eredményeképp a népkonyha felállításának eszméje olyan stádiumba jutott, hogy 1930. dec. 6-án, Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának névnapján rendelkezésére bocsáthatja azok számára, akik minden magyar asszony lélkéhez közel állanak, akik e nyomorult viszonyok között szívesen dolgoznának a betevő falat kenyérért, akiknek az élet a vállukra többet rakott, akiknek nyomorult sorsukon való enyhítés minden magyar asszonynak legszébb, legörömteljesebb kötelessége. Az éléskamra Baja város megértő közönségének nemes adakozása folytán élelemmel ellátott, a konyha a különböző testületek és magánosok jóindulata folytán szépen felszerelt, a legszebb azonban benne az önfeláldozó magyar asszonyi lélek. Ez adja meg a legszebb

patináját ennek az irgalmasság, a szeretet házának. Ez a lélek fog téged ösztetőpördött, lerongyolódott, az élet mostohaságától meggyötört magyar testvérem itt a szeretetházban körülvenni, megkérgesedett kezdet részvételteljesen megsimogatni, hogy soha egy pillanatra ne jusson eszedbe, hogy ez az intézmény az emberi megaláztatásnak otthona, hanem lélekben megemelkedve lássad, mert ez a testvériség, az emberszeretet háza, aki itt adhat az boldog, hogy a legszebb erény gyakorlásában része lehet, aki pedig kap az legyen boldog, hogy ilyen lelkek erkölcsi és anyagi áldozatában részesülhet. Istennek szent áldása kísérje mindazoknak lépteit, kik e gondolat megvalósításáért erkölcsi és anyagi áldozatokat hoztak, a népkonyha munkája pedig hozzon össze szegényt és gazdagot egy nagy táborba, hogy ez a nagy egység képessé tegyen minket az elkövetkező nagy feladatok elvégzésére.

Védik a bácsmegei utakat.

Két miniszter együttes rendelete

A kereskedelmi és belügyminiszter rendeletet adtak ki a közúti közlekedés rendjéről, amelyben pontosan meghatározták, hogy az állati erővel vont járművek kerekei milyen szélesek legyenek.

A rendelkezés szerint a másfél tonna teherbírási méretezett járművekre 4 cm, két tonnára 6 cm, két és fél tonnára 8 cm, a két és fél tonnától három tonnáig, vagy ennél is nagyobb teherbírási készített kocsikra 12 cm széles kereket kell szerelni.

Ezt az intézkedést az tette szükségessé, hogy a szekerek 4-5 centiméter szélességű kerekei, ha a kocsit súlyos teherrel rakták, mélyen benyomódtak az utakba, a drága pénzen épített és rendbentartott utburkolatokat bevágták és tönkretették.

A rendelet kimondja, hogy 1931. évi január hó 1-ét követő időben már csak az előírt méretű kerekkel szabad közlekedni.

Kívánatos tehát, hogy addig a szekerekkel rendelkező nagy fuvarosok és egyéb iparosok járműveiket a rendeletnek megfelelően méretezett kerekkel fokozatosan felszereljék, hogy az

átmeneti idő lejártával a rendelet előírásától eltérő, egyébként azonban még használható kerekek birtokában újakat legyenek kénytelenek beszerezni.

A hatóság ezután is figyelmezteti a járműtulajdonosokat, hogy beszerzéseik, vagy javításaik alkalmával már most is a kötelező szélességű kerekeket rendeljék meg, mert szigorúan fogják büntetni azokat, akik a rendelet ellen vételenek.

A jugoszláv diktatura a német kulturával szemben.

Berlini lapok támadására Maximovics közoktatásügyi miniszter azt a kijelentést tette, hogy Jugoszláviában a német kulturát a legnagyobb tiszteletben tartják. Ezzel szemben megírják a német lapok, hogy a Bánátban egymásután szüntetik meg a német tagozatu iskolákat és kulturegyesületek működését megszüntetik s mindenképpen nyomást gyakorolnak a német egyesületekre, hogy oszlojanak fel és csatlakozzanak a szláv egyesületekhez. A jugoszláviai németiség a diktatura tulajdonságaival szemben Németországban keres védelmet.

Megtárgyalták a vármegyei nyomor-nyhító akciót.

A vármegyei segítő bizottság első ülése.

A vármegyei Törvényhatósági Segítő Bizottság tagjait kedden délelőtt 10 órára ülésre hívta össze a vármegye-háza kis tanácstermébe Bisztray-Balku Gyula főispán. A bizottságnak ez volt az első ülése s arra csaknem teljes számban felvonultak a bizottság tagjai. Az ülésen elnöklő főispán ismertette a kormányzó által megindított országos inasnyhító akciót, amelynek megszervezésével a népjóléti miniszter bízta meg. A népjóléti miniszter leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, hogy egyetemesen, de törvényhatóságokként szervezzék meg az akciót. A vármegyében is összeült a munkanélküliek és munkaképtelenek is. Az inasnyhító (inségadó) kivételéről szóló törvényt is ezen akció pénzügyi fedezetének előteremtése végett alkották meg.

Ujabbban jelent meg a 18114 számú népjóléti miniszteri rendelet, hogy a mozgálmóba a társadalmi tényezőket is be kell vonni. Ezért nevezte ki a főispán a Törvényhatósági Segítő Bizottság 25 tagját — névsorukat lapunk hétfői számában közöltük: — a bizottság elnöke a főispán. A Segítő Bizottság szerepe és feladata a megyei törvényhatóság területén levő közszégi segítő bizottságok irányítása, ellenőrzése, a gyűjtés tempójának diktálása, a befolyt segélyek és természetbeni adományok megosztása.

A kedd délelőtti értekezlet célja az volt, hogy a járási főszolgabíráktól információkat kapjanak a járárukban levő helyzetről s hogy milyen nyomor-nyhító akciók voltak eddig folyamatban s hogy a segítséget megszervezzék.

A központban működő Törvényhatósági Segítő Bizottságon kívül lesz minden községben községi segítő bizottság is, amelynek tagjait a főszolgabíró nevezi ki. A községi segítő bizottságok fogják végezni a tulajdonképpeni gyűjtést, amelyet azonnal meg is kell indítani. Barth Benedek bácsalmási plébános azt javasolta, hogy a községi segítő bizottságokba nőket is nevezzenek ki, mert azok inkább tudnak kérni, rímánkodó hanggal az emberek adakozó jó szívéhez férközni s önképp meglátják, hol van a nyomor s hová fér el a segítség. A befolyó segélyösszegek megosztása is elsősorban községenként történik. Nem lehet az, mondotta Kulcsich Viktor jánoshalmi főszolgabíró, hogy egyik község segítyezze a

másik község segélyreszorultjait, mert akkor a másik község annál több ilyen igényjogosultat tüntet fel.

Uj gyűjtési engedélyt nem adnak ki a jövő év március elsejéig, de a most folyamatban lévőket azért nem szüntetik be. Az a terv, hogy minden segélyezettől katasztert fektetnek fel, hogy milyen és mekkora segítyt kap, ne hogy kétszeres segítyezést huzzon akkor, amikor másnak egyszer sem jut.

Ezután Arnold Sándor árvaszéki elnökhelyettes, főispáni titkár felolvasta a népjóléti miniszter rendeletét, amelyhez nagyon sok hozzászólás hangzott el.

Dr. Szabovljevics Dusán alispán vázolta a rendeletnek a hatóságra vonatkozó részét. Örömmel állapította meg, hogy a csonka megye 9 községe maga akar segíteni a maga munkanélküliein és munkaképtelenein, míg hat jómódu község minden lakója abban a helyzetben van, hogy egyáltalán nincs szükség azokban ilyen akcióra. Már előre összeírta a segélyre szorulókat, akiket két kategóriába osztotta. A megye területéről 547 munkaképtelen, elaggott keresetképtelen rokkant egyént jelentettek be, de ebben a számban benne vannak a jánoshalmi járás területén a szegény tanulók is, úgy hogy azok levonásával valójában csak 373 munkaképtelen van. Munkanélküli viszont 1049 van. Örömmel közli, hogy például Garán egyetlen munkanélküli sincs.

A főelv az, hogy készpénzsegélyt senkinek sem adnak, a kereset és munkaképtelen támogatják naturáliákkal, r íg a munkanélkülieknek munkát adnak, mert egészséges, munkaképes ember nem kaphat másképp segítyt, csak munka által.

A társadalom részéről a hozzájáruláshoz való felhívás és a gyűjtőívek szétküldése most van folyamatban. Felhívta a bizottság tagjait, hogy ennek az eredményességét támogassák. Ha a társadalom tehetős tényezői megteszik kötelességüket, reményli, hogy nagyobb baj nélkül áttusszuk a telet, aminthogy ez annál inkább remélhető, mert az ország megyéi közül még aránylag itt van a legkevesebb baj.

Dr. Kőszeghy Mihály címz. kanonok mélykutyi plébános arra mutatott rá, ha az adakozás önkéntes lesz, vagyis az illetők fakultatív akarata bízva, akkor

Bécsi gázgyári diókoksz

Pécsi tojásszén (bulett)

A leggazdaságosabb tüzelőanyagok képviselője

Schön és Bajai, Baja.

Telefon 26.

Hajnaid ucca 13.

Hó- és sárcipőjét

olcsón talpalm, sarkalom és foltozom vulkanizálással.

STELLNER ZSIGMOND cipőkereskedő. BAJA, Vörösmarty-utca 1. szám.

Telefon 287.

Grauaug-ház, Farkas üvegessel szemben.

Cipőjét megfestem

bármely színre mechanikailag olcsón.

Telefon 287.

Műkö-

lépcsők
lábazatok
sírkövek
sírkerítések
sírburkolások

legszebb kivitelben jutányos árban szavatossággal készít

Grünhut és Társa

Telefon 160. — Városi iroda: Türr István-utca 5.

nagyon kevesen fognak adakozni, illetve majd nem adnak.

Kuluncsich Viktor főszoigabiró: Igy például a jánoshalmi Gazdakör az önkéntes adakozási felhívásra egyetlen fillért sem adott.

Almási Imre jánoshalmi községi biró: Ennek az a magyarázata, hogy akkor már mindenki tudta a lapok közleményeiből, hogy jön az inségadó, amit meg kell majd fizetni s a gazdák ugy gondolkodtak, hogy az inségjárulékkaal ugyis leróják ily irányu kötelességüket.

Dr. Kőszeghy Mihály kanonok: Sajnos ugy van, hogy a gazdagabbak kapzsibbak, zsgoriabbak, mint a kevésbbé jómóduak s az adományok is inkább ezekből kerülnek ki, mint az igazán gazdagoktól, akik pedig meg sem érznek, ha nagyobb összegekkel, vagy adományokkal járulnának is hozzá a nyomorgók könnyeinek letörléséhez.

Dr. Mojzes János orsz. gyűlési képviselő megállapítja, hogy a megyében a legtöbb inséges munkanélküli Dávodon, Nagybaracsán és Bátmonostoron van.

Hauser Péter csávolyi gazda azt mondotta, hogy a segélyezés nagy mértékben hozzá fog járulni ahhoz, hogy az emberek ne dolgozzanak, mert ugyis kapnak enni.

Több gazda azt hangoztatta, hogy a gazdasági munkásoknak nagyon megjött az étvágyuk, mert csak alaposan felemelt munkabéért akarnak dolgozni, amiből arra lehet következtetni, hogy földalati szervezkedés szítani akarja a mezőgazdasági alkalmozottak; cselédek és munkások elégedetlenségét.

Kuluncsich Viktor jánoshalmi járási főszoigabiró ismertette járásában a támogatásra szoruló helyzetét. Koller Oszkár főszoigabiró elmondotta, hogy a bácsalmási járásban minden inséges családtagnaként és havonként 12 kg. lisztet, 50 kg. tüzelőfát, fél kg. zsírt, — szalonát, krumplit és babot kap.

Végül Bisztray-Balku Gyula főispán rezüméjében azt fejezte, hogy a megye területén élő munkanélkülieket a baja—szegedi Horthy Miklós jubileumi ut építésénél s a lecsapolásoknál fogják alkalmazni. A bizottság legközelebbi ülését akkor tartja, amikor szükségé merül fel.

Szabad házalni az olcsó akció-szövevekkel.

A kereskedelemügyi miniszter a mezőgazdasági lakosság olcsóbb ruhaszövevekkel való ellátásának biztosítása érdekében azt a korábbi rendeletét, mely a férfi és fiu ruhaszövevekkel való házalást tiltotta, visszavonásig odamódosította, hogy az illetékes hatóságok a házalási engedélyt kizárólag az alább megjelölt, belföldön gyártott, márkázott akció-szövevekre az érvényben lévő házalási szabályok és a tennálló törvényes gyakorlat korlátai között kiadják. Az ilyen engedélyek megadása alkalmával kikötendő azonban, és ez a kikötés az illető házalási könyvébe is bejegyzendő, hogy az abban házalásra jogosított ezeket a szöveveket csak a rendeletben megjelölt eladási árért árusíthatja s a vevőtől ezen az áron felül csupán a két százalékos forgalmi adót követelheti. Az a házaló, aki e kikötés ellen vét, illetőleg az akció-szövevekkel való házalás ürügye alatt más férfi és fiu-ruhaszöveveket is

magával hord és azokat eladásra kínálja, vagy a vevőtől az akció-szöveveket a megszabott eladási árnál magasabb árt követel, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és kétszáz pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

HIREK.

A Liszt Ferenc-Kör december 2-iki hangversenye.

A bajai Liszt Ferenc-Kör 1930. évi december hó 2-án, kedden este 8 órakor rendezi a Nemzeti Szálló hangversenytermében harminchatodik nyilvános hangversenyeként K. Kalliwoda Olga hangversenyének, Szántó Jenő hegedűművész és Kósa György zongoraművész hangversenyét, amelyre a Kör tagjait, Baja város, Bács-Bodrog vármegye és a szomszédos vármegyék társadalmát meghívja a Liszt Ferenc-Kör.

— A Nyugatosok irodalmi estje Baján. A bajai közönségnek régóta nem volt oly magas értékű irodalmi élvezetben része, mint lesz szombaton este, amikor a Nyugat írógárdája jön le Bajára, hogy itt a modern irodalom irányával ismertessenek meg bennünket s hogy a közönség közvetlen kapcsolatba nyerjen a magyar modern irodalom jeleivel, akik az élen masíroznak. Moricz Zsigmond minden írása csemege az olvasó számára: tulajdonképpen ő volt az, aki szalonképessé tette az irodalmi világot alatt álló parasztot. Kosztolányi Dezso nemcsak mint poéta kiváló, hanem a prózaírással, fordításával és a Pesti Hírlap hasábjain megjelenő újságról munkájával is a legkiválóbbak közé küzdte fel magát Gellért Oszkár, dr. Fenyő Miksa és Erdélyi József azok meg, akikhez szerencsénk lesz a Nyugatosok közül szombaton este. Az irodalmi est nov. 29-én este fél 9 órakor kezdődik a Nemzeti Szálloda dísztermében. Jegyek válthatók előre a Wagner féle könyvkereskedésben és este a pénztárnál.

— Emeletes reklámkakas Nem arról a kakasról lesz itt szó, amely a szél fuvására csikorgó élesen a költő szerint. Még csak nem is a kakaspaszta reklámját énekeljük itt meg, hanem az emeletes reklámkakast. A székely idioma a gölyöt hívja bizonyos fiktív paraszti együgyűséggel, de mindenesetre találó rusztikus humorral emeletes verébnek. És most tegnap megjelent a bajai utcákon az emeletes fehér Leghorn-kakas vérpiros taréjjal és szakállal. A szombaton megnyitott gazdasági kiállítás hangulatos, ötletes találó reklámja ez a hatalmas 2 méter magas papírmásból készült reklámkakas, amelybe egy ember bujt bele deréktig s ugy jár körül a városban, hogy a szombaton megnyitott gazdasági kiállításra terelje a figyelmet. A Fajbaromfi Egyesület többi reklámlapját is igen ügyes, megkapó rajzok.

— Tordai Ányos színműve Kalocsán. Szép és magas színvonalú előadással hódolt a kalocsai Jézusársasági főgimnázium Szent Imre Herceg emlékezetének. A gimnázium növendékek az intézeti színpadon előadták dr. Tordai Ányos bajai reál-gimnáziumi igazgató „Szent Imre herceg” című ifjúsági színművét. Az előadás nagyban fellülmulta a szokásos intézeti és műkedvelő előadások színvonalát. Igaz lel-

kesedés, őszinte hűv és művészi meggyőződés érzett ki minden résztvevőtől. A közreműködő fiuk közül nem egy olyan szép alakítással gyönyörködtette meg a közönséget, amely a hivatásos színészek is becsületére válnék. Az előadásnak rendkívül nagy sikere volt. Közkívánatra három vasárnap is megismételték, ami azt mutatja, hogy a vidéki közönség is érdeklődik a színházak és a színelőadások iránt, ha jót kap. A három előadás tehát nemcsak a jó játéknak szült, hanem dr. Tordai Ányos nagyszerű ouvre-jának és pompás színművének is.

— A Tóth Kálmán centennarium rendező bizottságának ülése. A Tóth Kálmán centennarium rendező bizottsága legközelebbi ülését december 6-án, Miklós napon tartja a Tóth Kálmán Polgári Kaszinó emeleti termében. Ezen az ülésen is az iskolák programjáról lesz szó elsősorban.

— A pécsi inségakció. Pécs társadalmi két hónap alatt 41 721 pengő készénzt és 4768 pengő értékű természetbeni adományt juttatott el a városházára az inségakció céljaira. Az önkéntes felajánlásokhoz járul még a 33 ezer pengő kivevő inségadó. Pécsnek az inségadó céljaira a kontemplált tervek szerint 120 000 pengőre lesz szüksége, amit sikerül is összehozni.

— Lewin szabadlábban. A bécsi tartományi törvényszék a frankhamisítás miatt gyanuba vett Charles Lewin oceanreplőt a felajánlott 50 000 schilling óvadék ellenében szakadlára helyezte, de nem szabad elhagynia Bécsét.

— Kisgyűlés a városnál. Baja városának törvényhatósági kisgyűlése novemberben nem tartotta meg a szokásos havi ülését, mert nem volt semmi olyan tárgy, amelyet sürgősen le kellett volna tárgyalni. A kisgyűlés legközelebbi ülését értesülésünk szerint a jövő hét közepén tartja meg.

— Grafologus Baján. Harx-mester, a közismert grafologus Bajára érkezett, ki bárkinek egy pár sor írásából, vagy fényképéről pontos jellembrázolást készít életkörülményeiről. Egész nap lakásán: Csurfusz Ferenc-utca 48 szám alatt található. Kéziratok az Uj Élet papirkereskedésben is leadhatók. Nem és kor közlendő.

Ha a haj
könyvedséggel és gyorsan
hozható rendbe.

— Vandál társaság. A rendőrségen panaszt tett Strommer Ferenc halász, Hegedűs István és még egy parti utcai lakos, hogy a házuk előtti korlátot, illetve kerítést ismeretlen tettesek összetörték és szétrombolták. A rendőrség megindította a nyomozást.

MOZI.

Európa diadala a hangos filmen.

Ugy Amerikában, mint Európa összes mozgósínházában hónapok óta a legnagyobb sikerrel mutatják be The Love Parade című hangos filmet, melynek magyar címe „A Királynő férje.” E film most elérkezett hozzánk is, bizonyára a bajai közönség előtt is emlékeztető sikert fog aratni.

És ez természetes, mert hisz a Királynő férje filmnek az egész világon olyan áttűtő sikere van s aki csak látta, elraktározza azok közé a filmek közé, amelyekre mindig szívesen fog emlékezni.

A Királynő férje sikerénél érdekesebb mutatni arra, hogy ebben az Amerikában készült hangos filmben az Európai művészet ily diadalát, hiszen európai a film három fő tényezője, az író, a rendező és a főszereplő.

Az író Vajda Ernő magyar ember, akit nem kell a mi közönségünknek bemutatni. A rendező Lubits Ernő. O ma a világ legnagyobb rendezője, hisz a legszebb filmek sikerei, mint Oroszország, Madame Dubary stb. az ő nevéhez fűződnek.

A főszereplő a franciák dédelgetett kedvence Maurice Chevalier. Aki őt meglátja, bizonyára meg fogja szeretni. A magyar, a német és a francia művészet egy-egy reprezentánsa fogott tehát össze és párosulva az amerikai tőkével, megalkották a Királynő férje filmet, amellyel egyszerre dominálóan diktálnak irányt a jövő hangos filmeknek.

E pazarul kiállított gyönyörű ujdonságot e héten pénteken, szombaton és vasárnap mutatja be az Uránia.

Tanuló jó fizetéssel
felvétetik a Corvin-nyomdába.

U-R-Á-N-I-A

November hó 28-án, pénteken, 29-én, szombaton délután 6 és este fél 9 és 30-án, vasárnap délután fél 4, 6 és fél 9-kor.

Maurice Chevalier, a legnagyobb francia filmművész felléptével.

A királyné férje

Filmoperett 12 fejezetben. — Írták: Vajda Ernő és Guy Bolton. — Rendezte: Ernst Lubitsch. — Zenéjét szerzte: Viktor Schertzinger.
10 énekláger. — 8 táncsláger. — Ragyogó kiállítás, fülbemászó zene. — Kitűnő kiegészítés.

KONYHÁJA RAGYOGÓ TISZTA az elpusztíthatatlan **ETERNIT**-asztalborítással.

MOSOGATÁSKOR és a mosogatódézsza mögött alkalmazott **ETERNIT**-burkolat révén megtakarít sok kiadást. Ha gyengén áttörli, ragyogó tiszta lesz.

A KÁLYHA MÖGÖTT falát megvédi az **ETERNIT**-burkolat a tűzveszélytől.

Allandóan raktáron!

Árakkal és felvilágosítással szolgál:

Eternit Udvar

BAJA

Budapesti-út.

Telefon: 2-90, 1-05.

Bármily gyártmányu készüléke a Bruszt-féle Rádióházban

szerezhet be **legelőnyösebben.** (Az ország egyik legrégebbi szaküzlete.)

BAJA, Szent István tér 4. Telefon 255.

Kérje legújabb árjegyzékeinket Telefunken, Philips, Standard, Telefongyári, valamint saját gyártmányu készülékekről!

A szentjánosi

pékség

házzal együtt

szabad kézből eladó. Bővebbet Szentjános, Kápolna-utca 6. sz. alatt.

A SINGER VARRÓGÉPEK MÉGIS A LEGJOBBAK!

Tanuló felvétetik a Corvin-nyomdában.

Nov. 24-től nov. 30-ig reggel 8 óráig

Lovassy Ödön és Dr. Geiringer János gyógyszerészi pártisa tanítói szolgálatot.

Az ügyeltes gyógyszerészeti vasárnap délután is nyitva áll a közönség rendelkezésére.

Takarékpénztár-utca 2. szám alatti

üzlethelyiség kiadó.

„KALOR”

a kályhák királya előnyösen beszerezhető

Utry-nál

Telefon 280. Alapítás 1895.

Egy idomított és egy fiatal pedigres **DOBERMANN** kutya **eladó.**

Megtekinthetők a **Bácsbokodi Hengermalomnál.**

SAJÁT GYÁRTMÁNYU kubikos, sárhordó, házi **talicskák** olcsón beszerezhetők

UTRY-nál.

Erzsébet kir. né-u. 38. Tel 280.

Az egész életben hű barát

SINGER VARRÓGÉP.

Kezvező fizetési feltételek. Hlacsöny havi részletek.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Egy elegans

utcai szoba külön bejáratú, fürdőszoba használatú egy magános úri embernek

kiadó.

Cím a kiadóhivatalban.

Eladó szalon.

A Szent Antal-utca 47. szám alatt egy vadonatúj, alig használt kinyitható Schöberl rendszerű chais-longe jutányos áron eladó.

Celluloid ajtóvédők.

Rendeléseket felevesz Polgár Gyula Türr István-utca 5. Telefon 234.

A magyar ipar újabb diadala a Pfaff rendszer szerint gyártott

CSEPEL varrógép

a legököltebb és legszebb kivitelben kaphatók

már heti 3- P részletre

Horváth Vilmosnál

„CSEPEL” kerékpárok és varrógépek főlerakata **Baja, Vörösmarty-u. 6.**

Ingyenes himzótanfolyamot rendezek, jelentkezés nálam. Remington írógépek, kerékpárok, fegyverek, löszerek legolcsóbb beszerzési forrása. Continental pneu. — Szakszerű javító műhely.

CORVIN-NYOMDA BAJA

Mátyás király-tér 10. — Telefon 164

Gummirozott címkék, dombornyomás.

Stancoit dobozok

gyártása

Üzleti könyvek, kartotékok.